

FÈLIX SOGAS MASCARÓ

Entrevista realitzada pel periodista Josep M. Soler Becerro, al llibre 'Vilafranca del Penedès 1979-2004. Crònica de 25 anys de democràcia'

Quan et disposes a parlar amb el primer alcalde de la democràcia ho fas amb el convenciment que atresora records importants per a la història de la Vila. Després de la conversa es fan evidents dues coses: se'ns ha fet curt el temps i, efectivament, per escriure una part de la història de Vilafranca cal recórrer al seus coneixements vivencials.

Com recordes la pre-campanya d'aquelles primeres eleccions?

- La pre-campanya de les primers eleccions municipals va durar molts anys. En el meu cas vaig començar el 31 de desembre de 1961. El darrer dia d'aquell any vaig participar en el primer acte polític clandestí a la casa de colònies de Penyafort. Va ser una pre-campanya llarguíssima, perquè érem un grup de gent que pensàvem que algun dia s'havien de democratitzar els ajuntaments i en aquella època encara no sabíem que alguns de nosaltres hi participaríem tan directament. De fet, el primer cop que em van proposar d'anar a la llista, el 1978, vaig dir que no. Després, estava molt implicat en la Comissió Municipal Democràtica que feia un seguiment dels darrers mesos de l'ajuntament franquista i hi vaig accedir.

Quin era l'ambient que es vivia en aquella etapa prèvia?

- De molta vitalitat. Els que estàvem posats en política ajudàvem a impulsar moviments de base, participàvem de les associacions de veïns, i fins i tot recordo que a Vilafranca es va gestar la creació del sindicat Unió de Pagesos, amb reunions a l'escola Sant Elies... Ara, els franquistes locals eren més papistes que el papa. Quan topaves amb ells tenies la repressió molt a prop.

Estàveu en contacte amb l'església. Escrivíeu a l'Acción Católica. En la perspectiva d'ara no sembla una postura molt progressista.

- No és ben bé això. No estàvem en contacte amb l'església. Vam tenir la sort que a Vilafranca van venir una sèrie de vicaris joves que eren clarament d'esquerres. Molts d'aquells capellans joves després van penjar la sotana. Recordo especialment al Jaume Patrici Sayrach, un marxista que va crear un nucli molt interessant de gent jove. Vam passar de la Acción Católica a la Acción, el 1961. El cap de redacció era el Cisco Olivella i la redacció era plenament democràtica. Va ser una escola per a uns quants dels polítics que anàvem a les llistes el 1979.

En la teva conferència que has pronunciat aquest any a l'ajuntament amb motiu dels 25 anys d'ajuntaments democràtics vas fer una dura crítica al franquisme vilafranquí.

- No m'adreçava tant als que estaven a l'ajuntament en l'etapa final, sinó sobretot, als representants del règim i al sector socioeconòmic de la Vilafranca de, com a mínim, els primers 20 anys del franquisme que van marginar d'una manera molt dura als qui no pensaven com ells. Això que algú qualifica ara de recuperació de la memòria històrica va massa tard. No s'ha fet justícia i és l'assignatura pendent de la democràcia. Una llàstima, perquè tots plegats hauríem tingut la consciència més tranquil·la i potser la nostra societat hauria après una lliçó que no ha après, que és que la democràcia té molt més valor del que li donem, i això la gent jove no ho valora, o almenys crec endevinar que no ho fa. Els darrers ajuntaments abans de la democràcia eren un residu del franquisme. L'alcalde Pallerola va marxar disparat i el Pere Martí era un home molt conservador, però a l'anglesa. Crec que en el fons era un demòcrata.

Quina Vilafranca vau heretar?

- Volia explicar-te que el nostre front polític més important va ser lluitar contra la mentalitat vilafranquina, que desgraciadament està ressuscitant en aquests moments. Una mentalitat arcaica, tradicional i aristocràtica, la famosa 'Vilafranca senyora vila' que va portar a l'extrem de bloquejar la vila. Recordo que el plantejament del Pla General d'Urbanisme va ser trencar els esquemes del pla general del 1972, que nosaltres el qualificàvem com l'*ou* perquè la mentalitat es reflectia fins i tot en les ratlles que feien sobre el paper. No volien que Vilafranca creixés. Deien que no podia venir indústria, perquè s'esgotaria l'aigua. És curiós, ara hi ha qui també no vol que Vilafranca creixi i han substituït l'aigua per les vinyes.

Les primeres passes en democràcia es van fer amb un govern d'unitat.

- La CiU d'ara no és la d'aleshores. El Rafecas estava a favor de la industrialització. El que sí és veritat, és que en el Pla General vam intentar reduir les zones industrials i vam potenciar un concepte de la vila obert al conjunt de la comarca.

I el pacte?

- Va ser una mica falta d'experiència per part de tots. El problema era que no pot ser que, formant part del govern, es vulgui fer d'oposició. Al final CiU va dimitir i a nosaltres ens va anar la mar de bé. A partir d'aquell moment es va normalitzar la situació política amb un govern i una oposició.

Abans deies que el que està passant ara et recorda vells temps.

- El debat territorial crec que s'està plantejant d'una manera nefasta. El dilema *indústria / vinyes* no existeix, perquè les vinyes no tenen prou pes econòmic. Hi viu molt poca gent de la vinya. La indústria del vi no desapareixerà encara que es redueixin les vinyes. És més, crec que per als pagesos faria falta una reducció que els permetria, amb la llei de l'oferta i la demanda, millorar el preu. Si hi ha vinya al Penedès és gràcies a la indústria. Molts pagesos han mantingut la vinya perquè també han tingut un jornal a la fàbrica. Vilafranca ha de créixer, sinó estem perduts. El problema d'aquests 25 anys de democràcia és que fins fa set o vuit anys la vila no ha crescut. Estaríem molt millor des del punt de vista del benestar social si tinguéssim 50 mil habitants. Tindríem la força de capitalitat que li falta a Vilafranca per aglutinar el territori del Gran Penedès. Això sí, cal un creixement controlat, però per això hi ha ara més consciència ciutadana i per això estan els polítics.